

UOMARINTEEN KOULUN TASA-ARVO- JA

YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA VUOSILLE 2023-2025

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	5
Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta eli tasa-arvolaki (609/1986)	5
Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)	6
2. EDELLINEN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA	7
3. SELVITYS TASA-ARVOTILANTEESTA	8
3.1. Erityispiirteitämme	8
3.2. Suunnittelussa käytetyt tietolähteet ja työkalut	8
3.3. Kirjauksia	9
4. SUKUPUOLTEN SYRJIMÄTTÖMYYS JA TASA-ARVON EDISTÄMINEN	10
4.1. Opiskelijavalinnat ja sukupuolten tasa-arvo	10
4.2. Opetuksen järjestäminen ja sukupuolten tasa-arvo	11
4.3. Oppimiserot sekä opintosuoritusten arviointi ja sukupuolten tasa-arvo	11
4.4. Opinto-ohjaus	12
4.4.1 Opiskeluhoito ja sukupuolten tasa-arvo	13
4.5. Oppilaitoksen tilat ja sukupuolten tasa-arvo	13
4.5.1 Fyysiset tilat ja esteettömyys	13
4.5.2 Sähköiset oppimisympäristöt ja materiaalit	14
4.6. Sukupuolten tasa-arvo, sukupuoleen perustuvan häirinnän, seksuaalisen häirinnän ehkäiseminen, sekä poistaminen	14
4.7. Muita tunnistettuja kehittämiskohteita sukupuolten tasa-arvon toteutumiseksi	15
5. SYRJIMÄTTÖMYYS JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN	16
5.1. Peruste 1: Sukupuolen moninaisuus ja seksuaalinen suuntautuminen	16
5.2. Peruste 2: Sukupuoleen perustuva häirintä ja seksuaalinen häirintä	17
5.3. Peruste 3: Kulttuuriperimä ja sukupuolten tasa-arvo	18

5.4. Muita yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta tärkeitä kehittämiskohteita	19
6. OSALLISUUS JA SAAVUTETTAVUUS	20
6.1. Osallisuus, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	20
6.2. Suunnitelmakauden toimenpiteet tiivistetysti	21
 Lähteet	 23
 Liitteet	 25
 Liite 1. Oppilaskysely	 26
 Liite 2. Henkilöstökysely	 27
 Liite 3. Piirustuskilpailu	 28
 Liite 4. Ohjeistus häirintätilanteisiin	 30
 Liite 5. Kuva sukupuolineutraalista kyltistä	 31

1. JOHDANTO

Tämän suunnitelman tavoitteena on ohjata henkilöstöämme syrjimättömyyteen ja tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden edistämiseen tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain asettamassa viitekehyksessä. Tässä suunnitelmassa keskitytään toiminnalliseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön eli siihen, miten toimimme syrjimättömästi ja edistämme sukupuolten tasa-arvoa sekä kaikkien ihmisten yhdenvertaisuutta Uomarinteen koulussa, sekä kaikessa kouluumme liittyvässä toiminnassamme.

Tämä suunnitelma on täten

- tasa-arvolain 5 a ja 6 c §:n mukainen oppilaitoskohtainen tasa-arvosuunnitelma, joka on laadittu yhteistyössä oppilaiden ja henkilöstön kanssa sekä
- yhdenvertaisuuslain 6 §:n mukainen oppilaitoskohtainen suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.
- Kouluilla on lakiin perustuva velvollisuus puuttua syrjintään ja häirintään. Koulujen vastuu puuttua häirintään vahvistuu yhdenvertaisuuslain muutoksella 1.6.2023 alkaen, jolloin koulutuksen järjestäjille tulee nykyistä vahvempi vastuu tunnistaa, puuttua ja poistaa häirintää:
 - Koulun on ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin oppilaaseen kohdistuvan häirinnän poistamiseksi. Koulutuksen järjestäjä syyllistyy syrjintään, jos näin ei toimita.
 - Lisäksi häirinnän määritelmä muuttuu siten, että häirintä voi kohdistua yksilön lisäksi myös ihmisryhmään.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta eli tasa-arvolaki (609/1986) (Finlex)

Tasa-arvolaissa on kyse sukupuolten tasa-arvon toteutumisesta. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. Tasa-arvolain 4 §:n mukaan viranomaisien tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Erityisesti tulee muuttaa niitä olosuhteita, jotka estävät tasa-arvon toteutumista.

Tasa-arvolain 5 §:n mukaan viranomaisten ja koulutuksen järjestäjien sekä muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että tytöillä ja pojilla sekä naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen sekä että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen.

Tasa-arvolain 5 a §:n mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä oppilaiden ja henkilöstön kanssa.

Tasa-arvosuunnitelma sisältää selvityksen oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta ja tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi.

Tasa-arvolain 6 c §:n mukaan viranomaisten, koulutuksen järjestäjien ja muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen sekä työnantajien tulee ennaltaehkäistä sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Tämä on otettava huomioon oppilaitosten tasa-arvosuunnitelmia valmisteltaessa ja tasa-arvoa edistävistä toimenpiteistä päätettäessä.

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) (Finlex)

Yhdenvertaisuuslain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää. Syrjintä tarkoittaa sitä, että henkilö, esimerkiksi johonkin vähemmistöön kuuluva ihminen, asetetaan muita huonompaan asemaan jonkin henkilöön liittyvän perusteen takia. Henkilöön voi myös kohdistua useampia syrjiviä toimia, mukaan lukien sukupuoli.

Suomen laki on yksiselitteinen: yhdenvertaisuuslain 8 §:n mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Yhdenvertaisuuslain 6 §:n mukaan koulutuksen järjestäjän (Vantaan kaupunki) ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen (Uomarinteen koulu) on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi.

Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristöön,voimavaroihin ja muihin olosuhteisiin huomioon ottaen tehokkaita ja tarkoituksenmukaisia.

Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.

Yhdenvertaisuuslaissa on hyvä huomioida myös positiivista erityiskohtelua koskeva 9 §: "Sellainen oikeasuhtainen erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen, ei ole syrjintää."

2. EDELLINEN TASA-ARVO- JA

YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

Edelliset tasa-arvosuunnitelmat on laadittu vapaamuotoisesti kunkin luokka-aste-tiimin (1.-6. luokat) toimesta. Suunnitelmat ovat olleet osa Uomarinteen koulun hyvinvointikansiota, mukaillen koulun strategisia tavoitteita lv. 2019-2020. Näiden suunnitelmien lähtökohtia on poimittu Tasa-arvotyö on taitolaji-oppaasta, sekä Opas seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi. Aiheita on muokattu ikätaso huomioiden.

Tavoitteiden arviointia esimerkiksi kaveritaitojen osalta, on tehty päivittäin arkisissa toiminnoissa oppilas- ja ryhmäkohtaisesti. Lukuvuosien 2020-2022 suunnitelmat ovat olleet lukuvuoden 2019-2020 tasalla, johtuen pandemiasta.

3. SELVITYS TASA-ARVOTILANTEESTA

3.1. Erityispiirteitämme

Uomarinteen koulu on noin 650 oppilaan lähikoulu Myyrmäessä. Koulumme tarjoaa perusopetusta 1.-6.-luokkalaisille. Uomarinteen koulun erityispiirteitä ovat:

- ruotsin kielikylpyluokat joka luokka-asteella 1.-6.
- monikulttuurinen koulu, jossa opiskelee kuuttakymmentä eri äidinkieltä puhuvaa oppilasta. Suurimpia ryhmiä suomen kielen lisäksi ovat arabia, somali, albania ja venäjä.
- pidennetyn opetuksen pienryhmiä (POP-opetus) seitsemän luokkaa.
- Tempo-musiikkiopetus 1.-3. luokilla. Tempo-musiikkiharrastuksen lähtökohtana ovat yhteisölliset ja sosiaaliset, sitä opetetaan matalan kynnyksen periaatteella. Musiikkiharrastus on ilmainen.
- PROKOULU: ProKoulu on tutkimustietoon perustuva käyttäytymisen ongelmien ennaltaehkäisemiseen kehitetty koko koulun toimintamalli. Uomarinteen koulu alkaa toteuttamaan Prokoulu-mallia syksystä 2023 alkaen.

3.2. Suunnittelussa käytetyt tietolähteet ja työkalut

- Lähdeluettelo
- Oppilaskysely: tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus, kevät 2023
- Henkilöstökysely: tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus, kevät 2023
- Piirustuskilpailu 1.-6. luokat: kansilehti suunnitelmaan

3.3. Kirjauksia

Uomarinteen kouluun perustettiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmä 1.2.2023. Työryhmän kutsui kokoon rehtorit ja vetovastuu annettiin Taru Lauren-Kotirannalle (laaja-alainen erityisopettaja).

- Suunnitelman tekemiseen ovat osallistuneet:
Inkeri Malmqvist - rehtori/ johtoryhmä
Janne Autinen - virka-apulaisrehtori/ johtoryhmä
Taru Lauren-Kotiranta - laaja-alainen erityisopettaja
Tomi Maanoja 1. Ika - kielikylpy
Tuija Haaman - erityisopettaja, POP-opetus
Sini Paajanen - terveydenhoitaja
Kadidja Toure-Pukki - koulunkäynninohjaaja
- Työryhmä kokoontui ensin siten, että rehtorit ja Taru Lauren-Kotiranta osallistuivat kaupungin yhteiseen VESO-päivään 25.1.2023. Lisäksi he pitivät vielä oman kokouksensa 7.2.2023, jossa pohdittiin työryhmän lopullinen kokoonpano ja päälinjat suunnitelman käynnistämiseksi.
- Tämän jälkeen työryhmä kutsuttiin koolle ja ensimmäinen kokous oli 22.4.2023. Ryhmä osallistui myös 29.3.2023 kaupungin yhteiseen koulutustilaisuuteen.
3.5.2023 ryhmä kävi läpi oppilas- ja henkilöstökyselyt. Näiden kyselyiden tulosten perusteella tehtiin nostot suunnitelmaan. Suunnitelma käsiteltiin ja hyväksyttiin YS-ajalla 17.5.2023. Lopullisen muodon suunnitelma sai toukokuun viimeisellä kouluviikolla, jolloin Taru Lauren-Kotiranta kirjoitti suunnitelman puhtaaksi ja kävi sen läpi vielä rehtoreiden kanssa.
Suunnitelmaa käydään läpi vielä henkilöstön kanssa VESO-päivinä 8.-9.8.2023, aiheina mm. teemapäivien huomioiminen lukuvuoden aikana.
- Oppilaiden kanssa suunnitelmaa käydään läpi ensimmäisten koulupäivien aikana 10.-11.8.2023. Huoltajille suunnitelma esitetään syksyn 2023 luokka kohtaisissa vanhempainilloissa.

- Suunnitelma on voimassa lukuvuodet 2023-2025
- Tämä suunnitelma kulkee rinnatusten koulumme lukuvuosisuunnitelman 2023-2024 kanssa. Myös Vantaan kaupungin työolojen arviointi-suunnitelmaa (TUTKA), voidaan tarvittaessa hyödyntää päivittämisen yhteydessä.
- Uomarinteen koulun TVT-vastaavat liittävät suunnitelman koulun kotisivuille syksyn 2023 aikana.

4. SUKUPUOLTEN SYRJIMÄTTÖMYYS JA TASA-ARVON EDISTÄMINEN

Tavoitteemme on, että kaikilla sukupuolilla on samat oikeudet, velvollisuudet ja mahdollisuudet toteuttaa itseään sekä osallistua yhteiskunnan toimintaan. Tämän toteutumiseksi tarvitaan sekä oman toimintamme syrjimättömyyttä että tasa-arvon edistämistä kaikessa toiminnassa oppilaitoksessamme. Tasa-arvolain mukaan opetuksen järjestäjällä on velvollisuus ennaltaehkäistä sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Myös oppilaitoksen tulee ottaa tämä huomioon tasa-arvosuunnitelmaa laadittaessa ja sukupuolten tasa-arvoa edistävästä toimenpiteistä päätettäessä (tasa-arvo.fi)

4.1. Opiskelijavalinnat ja sukupuolten tasa-arvo

Uomarinteen koulun oppilaat tulevat oppilaaksiottoalueelta sukupuolesta riippumatta.

Uomarinteen koulussa on mahdollisuus aloittaa kielikylvyssä ruotsin kielen osalta 1. luokasta alkaen. Pääsykokeita ei ole vaan kielikylpyopetuksen aloittaminen perustuu vapaaehtoisuuteen ja oppilaan motivaatioon. Kielikylpyopetuksen vastuuhenkilöinä toimivat luokkien opettajat yhdessä rehtorin kanssa.

4.2. Opetuksen järjestäminen ja sukupuolten tasa-arvo

Koulumme liikuntaryhmät ovat sekaryhmiä riippumatta onko kyseessä yleisopetuksen oppitunnit tai valinnainen liikunta.

Uomarinteen koulussa 4.-6. luokkalaisilla on taito- ja taideaineissa valinnaisia oppiaineita: liikunta, käsityö, kuvataide, musiikki ja kotitalous. Lisäksi 1h viikossa jokin muu luokanopettajien tarjoama valinnainen. Myös valinnaiset oppiaineet ovat sekaryhmiä.

4.3. Oppimiserot ja opintosuoritusten arviointi ja sukupuolten tasa-arvo

Oppilaiden yksilöllisen tuen tarpeet saattavat vaihdella eri kehitysvaiheissa. Erilaisilla tukimuodoilla parannetaan kaikkien oppilaiden kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytyksiä. Tasa-arvoisessa koulussa kaikilla oppilailla on oikeus oppimiseen ja hyvinvointiin. Sukupuolitietoisien koulun toimintakulttuuri edistää osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja sen vuoksi kaikki koulumme aikuiset ovat velvoitettuja sitoutumaan, sekä edistämään sukupuolten tasa-arvoa (OPH 2015). Lisäksi kaikki pyrkivät parhaansa mukaan ylläpitämään positiivista oppimisilmapiiriä ja sitä kautta motivoimaan oppilaita oppimiseen.

Oppilaan kokiessa epätasa-arvon kokemuksia, koulumme aikuisten velvoitteena on tehdä muutoksia toimintatapoihin ja puuttua epäkohtiin.

Opintosuorituksia arvioitaessa sukupuolella ei saa olla merkitystä vaan kaikki oppilaat ovat yhdenvertaisessa asemassa, sukupuoleen katsomatta. Vuosiluokkien 3.-6. aikana oppilaat oppivat arvioimaan, kohdellaanko tyttöjä ja poikia yhdenvertaisesti. Tämän takia oppimisympäristön ja opetuksen tulee tukea oppilaan kasvua siten, että oppilas tuntee olevansa osa sukupuolten tasa-arvoa edistävää yhteisöä (OPH 2015).

4.4. Opinto-ohjaus

Jokaisella oppilaalla on oikeus saada koulupäivinä ohjausta. Oppilaanohjauksella edistetään

- koulutyön onnistumista
- opintojen sujumista
- koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Oppilaanohjauksen keskeisenä tehtävänä on tukea oppilaan kasvua ja kehitystä siten, että oppilas kykenee edistämään opiskelunvalmiuksiaan ja sosiaalista kypsymistään sekä kehittämään elämänsuunnittelun kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Lisäksi oppilaanohjaus yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä.

Vuosiluokat 1–2

- Ohjaus toteutuu kiinteänä osana koulun muuta toimintaa.
- Ohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa.
- Oppilaanohjauksella edistetään oppilaiden opiskelunvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä sekä tuetaan vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista.

Vuosiluokat 3–6

- Ohjaus toteutuu pääosin eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä, ohjaukseen voidaan myös varata oppitunteja.
- Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita muun muassa omien vahvuuksien tunnistamisessa sekä sosiaalisten taitojen ja ryhmässä toimimisen taitojen kehittämisessä (OPH 2023).

4.4.1 Opiskeluhoito ja sukupuolten

tasa-arvo

Psykososiaalinen tuki koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on ensisijaista, kun alaikäinen epäilee omaa sukupuoli-identiteettiään (sukupuolidysforia) (Huuska, M. 2023).

Koulussamme toimii YHR eli yhteisöllinen hyvinvointiryhmä.

- Uomarinteen koulun YHR-ryhmä: kouluterveydenhoitaja, koulukuraattori ja koulupsykologi, rehtorit sekä opettajista valitut laaja-alaiset erityisopettajat. Ryhmä tekee tiiviisti yhteistyötä kaikkien koulussa toimivien henkilöstöryhmien kanssa
- Oppilashuollolla sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuella on erityinen merkitys ennaltaehkäisevässä työssä sekä varhaisen tuen toteuttamisessa (OPH 2015)

4.5. Oppilaitoksen tilat ja sukupuolten tasa-arvo

4.5.1 Fyysiset tilat ja esteettömyys

Uomarinteen koulussa on 3 kerrosta. Sisäänkäynnit erottuvat selkeästi ja ne ovat valaistu. Sisäänkäyntien yläpuolella on katos.

Sisäänkäyntien ovet erottuvat selkeästi ja lasiovissa on kontrastimerkinnät. Ovien ulkopuolella on riittävästi vapaata tilaa liikkumiselle esim. pyörätuolin kanssa. Ovet aukeavat painikkeen avulla automaattisesti. Sisäänkäyntien yhteydessä on esteetön wc. Esteetön wc on myös kerroksessa 0 ja kerroksessa 2. Koulumme wc-tilojen oviin on vaihdettu sukupuolineutraalit kyltit elokuussa -23 (Liite 5.).

Koulussamme on myös hissi, johon mahtuu pyörätuoli ja jonka ovi aukeaa automaattisesti. Hissin kerrosnumerot ovat sormin tunnusteltavissa.

Uloskäyntikerroksen painike erottuu muista. Esteettömän hissien vähimmäismitat ovat leveys 1,1 m ja syvyys 1,4 m, tilassa on myös pyörätuolinostin.

Uomarinteen koulun liikuntasalin pukuhuoneet on jaoteltavissa eri ryhmille. Pukuhuoneet ovat sukupuolineutraaleja eli minkäänlaisia sukupuoleen viittaavia kylttejä ei ovissa ole, vain numerot 1-6.

Kaikkien koulun tilojen tulisi olla turvallisia tiloja, joissa ei esiinny häirintää tai kiusaamista (safe spaces). Tilat ja niiden käyttö tuottavat sukupuolta ja seksuaalisuutta, mutta vain jos ihmiset ylläpitävät näitä käyttäytymisellään ja ajatuksillaan (Lehtonen 2003, 235).

4.5.2 Sähköiset oppimisympäristöt ja materiaalit

Jokaisella koulun oppilaalla on käytössään Chromebook-tietokoneet. Oppilailla on käytössään erilaisia oppimisympäristöjä, kuten: VILLE ja Lukulumo. Uomarinteen koulussa on valittu kaksi TVT-vastuuopettajaa, jotka vastaavat siitä, että kaikilla oppilailla on yhdenvertaiset mahdollisuudet tietokoneiden käyttöön erilaisissa oppimisympäristöissä. Opettajien työn suunnittelu tapahtuu vahvasti oppikirjojen sisältöjen perusteella, joten oppikirjoilla ja muilla materiaaleilla on iso vaikutus siihen, kuinka sukupuolisuutta ja seksuaalisuutta kouluissa käsitellään (Lehtonen, 2003, 53).

4.6. Sukupuolten tasa-arvo, sukupuoleen perustuvan häirinnän, seksuaalisen häirinnän ehkäiseminen, sekä poistaminen

Esimerkiksi koulumaailmassa tai harrastepiireissä ilmenevään huoritteluun, homotteluun, neidittelyyn ja vastaavaan nimittelyyn on puututtava järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti. Vastuu on opettajien, rehtorien ja vanhempien lisäksi myös muilla aikuisilla (Engelberg, M. 2018, 106).

Uomarinteen koulussa oppilaat ja opettajat saivat vastata kyselyyn, koskien tasa-arvoa ja hyvinvointia. Kyselyt toteutettiin keväällä 2023. Kyselyihin vastasi 225 oppilasta 4.-6. luokilla ja henkilöstöstä 53.

Kysymyksiä koskien sukupuolten tasa-arvoa, sukupuoleen perustuvaa häirintää ja seksuaalisen häirinnän ehkäisemisestä on poimittu toimenpiteitä vaativat kohdat. Tuloksista on vedetty vaadittavat johtopäätökset ja niiden mukaisesti toimenpiteet suunnitelmaan.

Toimenpiteitä vaativia kysymyksiä olivat:

Oppilaskysely: Uomarinteen koulussa saa olla oma itsensä ja ilmentää sukupuoltaan haluamallaan tavalla onpa hän tyttö, poika tai muunsukupuolinen?

Oppilaskysely: Oppilaan sukupuolella on vaikutusta siihen, miten opettaja tai koulunkäynninohjaaja kohtelee häntä?

Oppilaskysely: Oletko kokenut viimeisen vuoden aikana loukkaavaa ja törkeää puhetta koulun käytävillä?

Oppilaskysely: Oletko kokenut viimeisen vuoden aikana fyysistä koskettelua, lähentelyä tai seksuaalista ahdistelua?

Henkilöstökysely: Onko joku puhunut kaksimielisyyksiä tai härskiyksiä, jotka koet loukkaaviksi?

Henkilöstökysely: Mitä tasa-arvon osa-alueita tulisi työpaikallasi mielestäsi kehittää?
kohta: Henkilöstöryhmien etninen tasa-arvo

4.7. Muita tunnistettuja kehittämiskohteita sukupuolten tasa-arvon toteutumiseksi

- Stereotyyppiset käsitykset sukupuolista: “tytöttelyn” ja “pojittelun” vähentäminen, “pojat on poikia”-asenteen poistaminen
- Sukupuolittavan kielenkäytön välttäminen: opetuksessa huomioidaan eri ammattinimikkeiden käyttö, esimerkiksi palomies > pelastaja, suurmies > merkkihenkilö. Henkilöstön kesken esimies > esihenkilö.

- Segregaation tietoinen levittäminen: kannustetaan myös huoltajia tiedostamaan lapsien ja nuorten oma motivaatio ja innostus yli sukupuolirajojen. Esimerkiksi poikia kannustetaan lukemaan ja tytöt matematiikkaan sekä luonnontieteisiin.
- Turvataitokasvatuksen lisääminen eri luokka-asteilla, oppilaiden ikätaso huomioiden. Turvataitokasvatuksella pyritään edistämään oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja hyviä kaverisuhteita, sekä parannetaan valmiuksia kohdata mahdollisia erilaisia häirinnän muotoja.

5. SYRJIMÄTTÖMYYS JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN

Saadessaan tiedon häirinnästä taikka syrjivästä tai turvallista oppimisympäristöä vaarantavasta toiminnasta opetuksen järjestäjän ja koulun on ryhdyttävä toimenpiteisiin häirinnän, syrjinnän tai turvallista oppimisympäristöä vaarantavan toiminnan ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Mikäli oppilaitos tai opetuksen järjestäjä ei ryhtyisi käytettävissä oleviin toimiin estääkseen häirinnän tai syrjinnän jatkumisen, syyllistyisi oppilaitos tai opetuksen järjestäjä tasa-arvolaissa kiellettyyn syrjintään (TAS 89/2023).

Olemme arvioineet syrjimättömyyden toteutumista oppilaitoksessamme yhdenvertaisuuslaissa esitettyjen henkilöön liittyvien perusteiden pohjalta. Erityisen huomion kohteeksi yhdenvertaisuustyössä, nostamme seuraavat oppilaisiin ja henkilöstöön liittyvät perusteet:

5.1. Peruste 1:

Sukupuolen moninaisuus ja seksuaalinen suuntautuminen

- Oppilaskyselyn perusteella (Liite 2.) Uomarinteen koulun oppilaista 7,6% edustaa muuta, kuin heteronormatiivista sukupuolta, tyttöjä tai poikia.
- Oppilaat, lapset ja nuoret, kokevat moninaisia vuorovaikutussuhteita päivittäin, eikä ole yhdentekevää, minkälaisia kokemuksia vuorovaikutustilanteet tuovat päivittäin mukanaan. Sukupuolen moninaisuuksien osalta tarvitaan kouluissa vielä enemmän ymmärrystä ja asioihin paneutumista, jotta koulut olisivat kaikille yhdenvertaisia.

5.2. Peruste 2:

Sukupuoleen perustuva häirintä ja seksuaalinen häirintä

- Oppilaskyselyn (Liite 2.) kohdat D1-4, herättävät huolen siitä, kuinka oppilaat kohtelevat sanoin ja teoin toisiaan. Vastausprosentit eriteltynä:

D1 kyllä 24% / ei 76%

D2 kyllä 32,9% / ei 67,1%

D3 kyllä 24,4% / ei 75,6%

D4 kyllä 11,6% / ei 88,4%

Henkilöstökyselyssä (Liite 1.) kysyttiin: Onko joku puhunut kaksimielisyyksiä tai härskiyksiä, jotka koet loukkaaviksi? Vastaaajista 17% oli kokenut tällaista häirinnän muotoa, 83% ei ollut kokenut häirintää. Kyselyssä ei eritelty oliko häiriköitsijä oppilas, huoltaja vaiko oman henkilöstön edustaja.

- Voidaan ajatella, että häirintä on yksi kiusaamisen muoto. Häirintään voi syyllistyä, vaikka ei tarkoittaisi pahaa. Kyseessä voi olla ei-toivottu huomio, joka ei kunnioita toisen rajoja (OPH 2015).
- Valtioneuvoston (2018, 82-83) tekemän selvityksen mukaan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat lapset ja nuoret kokevat koulussa syrjintää, nimitelyä ja turvattomuutta, kouluja leimaa sukupuoli- ja heteronormatiivisuus. HLBT-lapset ja nuoret (HLBT on seksuaali- ja sukupuolivähemmistöistä käytetty kirjainlyhenne), ovat muita enemmän vaarassa joutua muiden oppilaiden ja valitettavasti myös aikuisten negatiivisten toimien kohteeksi (Darwich, Hymel ja Waterhouse 2012).

5.3. Peruste 3:

Kulttuuriperimä ja sukupuolten tasa-arvo

- Oppilaskyselyn kysymyksessä (Liite 2.) B4 viihtyvyyteen, turvallisuuteen ja koulun toimintakulttuurin liittyen, “saako Uomarinteen koulussa olla oma itsensä ja ilmentää sukupuoltaan haluamallaan tavalla onpa hän tyttö, poika tai muunsukupuolinen?” Vastauksista kyllä oli 80% ja ei 20%. Tämä herätti henkilöstön pohtimaan eri kulttuureista ja uskontokunnista tulevien oppilaiden välisiä suhteita, ja sitä, kuinka vahvasti esimerkiksi uskonto saattaa määrittää käyttäytymiseen ja sukupuoleen liittyviä normeja. Turvattomuutta (Liite 2. B2) koki koulussamme 12,9% vastanneista oppilaista.
- Henkilöstökyselyssä tuli esille, että koulussamme tulisi kehittää etnistä tasa-arvoa, vastaajista 37,7% oli sitä mieltä, että tämä kohta vaatii toimenpiteitä.
- Kasvattajat saattavat työssään muuttua sukupuolisokeiksi ajatellen tasa-arvotyötä (Isosomppi 2010, 166). Tämän vuoksi koulun henkilöstön tulisi olla työssään ja työyhteisöissä avoimia ja reflektioivia, koska kukapa haluaisi myöntää olevansa ei-tasa-arvoinen.
- Opettajuus on yhteiskunnallinen rooli, joten se tuo mukanaan myös vallankäyttöä. Tästä syystä opettajan tulisi pohtia omaa valtapositiotaan ja rooliaan huolella, sillä opettajat eivät ole rasististen rakenteiden ulkopuolella, heillä on auktoriteettiasema (Ahmed & Eid 2018, 85). Kaikessa kodin ja koulun, sekä henkilöstön välisissä kohtaamisissa tulisi muistaa kulttuurisensitiivisyys ja tasa-arvoinen kohtaaminen.

5.4 Muita yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta tärkeitä kehittämiskohteita

- Teemapäivät ja juhlat:

Yhdenvertaisuutta ja moninaisuutta voidaan liittää koulun toimintaan erilaisten teemapäivien ja -viikkojen avulla sekä yhdenvertaisuutta edistävien projektien kautta. Eri maita tai kulttuureja käsittelevissä teemapäivissä tulee kuitenkin huomioida, ettei maahanmuuttajia ja heidän kulttuureitaan ”eksotisoida” ja ettei oppilaita pyydetä vastoin tahtoaan esittelemään kulttuuriaan.

Oppilaitokseen voidaan kutsua teemapäivinä vierailijoita eri vähemmistöryhmistä ja yhdenvertaisuutta edistävästä järjestöistä.

Yhdenvertaisuutta ja syrjintää kannattaa kuitenkin käsitellä koulussa myös läpileikkaavana teemana (Rauhankasvatusinstituutti, 40).

- Oppiaine- ja oppimateriaalit: ihmisoikeuksien, moninaisuuden ja syrjimättömyyden käsittely eri oppiaineissa
- Erilaisten teemapäivien huomioiminen:
 - vainojen uhrien muistopäivä 27.1.
 - saamelaisten kansallispäivä 6.2.
 - kansainvälinen naistenpäivä 8.3.
 - tasa-arvon päivä 19.3.
 - transihmisten näkyvyyden juhlapäivä (Transgender Day of Visibility, TDoV) 31.3.
 - romanien kansallispäivä 8.4.
 - ruotsalaisuuden päivä 6.11.
 - lapsen oikeuksien päivä 20.11.
 - ihmisoikeuksien päivä. 10.12.

6. OSALLISUUS JA SAAVUTETTAVUUS

6.1. Osallisuus, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuvat kanssakäymisessä muiden ihmisten kanssa. Edistämme osallisuutta ja sen rinnalla tasa-arvoa, sekä yhdenvertaisuutta seuraavanlaisin toimenpitein:

- tiedon jakamiseen perustuva tieto-osallisuus: koulun aikuisten henkilöstökoulutukset ja oppilaiden opetus sekä erilliset tuta-tunnit. Lisäksi avoin ja vuorovaikutuksellinen kodin ja koulun yhteistyö
- päätöksenteko-osallisuus: koulun johtoryhmän ja tiimien välinen vuorovaikutus, oppilaskunnan hallituksen kokoukset ja erilliset oppilaskyselyt, sekä vanhempainillat
- suunnitteluosallisuus: tiimi- ja luokkakohtaiset kokoukset, oppilaiden osallisuuden vahvistaminen
- toimintaosallisuus: opettajainkokoukset, opettajien ja oppilaiden yhteinen tasa-arvoprojekti, esimerkiksi MOK:n (monialaiset oppimiskokonaisuudet) avulla. Osallistava vanhempainilta, kodin ja koulun yhteistyöpäivä, sekä erilaiset teemapäivät

Parannamme saavutettavuutta seuraavin toimenpitein:

- asenteellinen, sosiaalinen ja psyykinen saavutettavuus: saavutettavuuden edistäminen edellyttää myönteistä asennetta kaikkiin opiskelijoihin ja heidän tasapuolista huomioimistaan. Esteettömät ryhmätyötilat ja opiskeluympäristö tukevat sosiaalista saavutettavuutta. Psyykinen saavutettavuus tarkoittaa sellaista olotilaa, jossa opiskelija kokee ympäristön ja opiskeluilmapiirin niin myönteiseksi ja turvalliseksi, että hän voi keskittyä opiskeluun.
- kulttuurinen saavutettavuus: kulttuurinen saavutettavuus tarkoittaa opetus- ja oppimistilanteiden ymmärtämistä sellaisista näkökulmista, joita ei itse edusta.

- pedagoginen saavutettavuus: pedagogista saavutettavuutta edistävä opettaja valitsee opetus- ja ohjausmenetelmät niin, että jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus edetä opinnoissaan. Opetuksen ja ohjauksen lisäksi pedagogisen saavutettavuutta edistää oppimisympäristö, jossa opiskelija tuntee olonsa turvalliseksi ja jossa hän voi vapaasti ilmaista itseään ja omia ajatuksiaan.

6.2. Suunnitelmakauden 2023-2025 toimenpiteet:

Asia: Sukupuolen moninaisuus ja seksuaalinen suuntautuminen

Mitä teemme: jokaisella koulumme oppilaalla on oikeus saada seksuaalioikeuksia kunnioittavaa seksuaalikasvatusta. Lapsilla ja nuorilla on oikeus vaatia seksuaalikasvatusta ikätaso huomioiden. Lapset ja nuoret saavat sanoa mielipiteensä asioihin ja päätöksiin, joilla on vaikutusta omaan seksuaalisuuteen.

Vastuu: koko henkilöstö

Toteutuminen: väliarviointi tiimeittäin joulukuussa 2023, loppuarviointi toukokuussa 2024.

Asia: Sukupuoleen perustuva häirintä ja seksuaalinen häirintä

Mitä teemme: kaikilla on oikeus olla turvassa seksuaaliselta ja sukupuoleen kohdistuvalta syrjinnältä, häirinnältä ja väkivallalta. Kaikki ihmisiä tulee suojella seksuaaliselta ja sukupuoleen perustuvalta väkivallalta.

Vastuu: koko henkilöstö

Toteutuminen: väliarviointi tiimeittäin joulukuussa 2023, loppuarviointi toukokuussa 2024.

Asia: Kulttuuriperimä ja sukupuolten tasa-arvo

Mitä teemme: kulttuuriperintö rikastuttaa kaikkien koulun toimijoiden elämää. Se on myös tärkeä voimavara oppilaan identiteetissä ja kasvussa kohti aikuisuutta. Kulttuurisen kestävyysnäkökulmasta onkin merkittävää selvittää sitä, millaisia tarpeita ja arvoja nostetaan esiin liittyen oppilaan kulttuuri-identiteetin tukemiseen. Erityisesti se, että OPS:n vaatimus kulttuurisesta kestävyydestä koskee kaikkea opetusta, ei vain tiettyjä oppiaineita. Tasapainoinen (kulttuuri-)identiteetti on avain oman paikan löytämiselle ja myönteisten tunteiden tuntemiselle sekä omia että toisia ryhmiä kohtaan, tämä kattaa kaikki koulussa toimivat ihmiset - kulttuuritausta huolimatta.

Vastuu: koko henkilöstö

Toteutuminen: väliarviointi tiimeittäin joulukuussa 2023, loppuarviointi toukokuussa 2024.

Lähteet

Ahmed, W. & Eid, M. 2018. Antirasistinen koulu – kaikkien koulu? Teoksessa Feministisen pedagogiikan ABC, opas ohjaajille ja opettajille, A. Laukkanen, S. Miettinen, A-M. Elonheimo, H. Ojala ja T. Saresma (toim.). Tampere: Vastapaino.

Darwich, L., Hymel, S. & Waterhouse, T. 2012. School avoidance and substance use among lesbian, gay, bisexual, and questioning youths: The impact of peer victimization and adult support. Journal of Educational Psychology 104 (2): 381 - 392.

Engelberg, M. 2018. Miehiä ja naisihmisiä – Suomen kielen seksismi ja sen purkaminen. TANE-julkaisuja. Tasa-arvoasiain neuvottelukunta TANE Helsinki.

Engelberg, Mila. 2018. Miehiä ja naisihmisiä – Suomen kielen seksismi ja sen purkaminen, TANE.

https://tane.fi/documents/1429808/1854322/TANE_Miehia_ja_naisihmisia_verkko_valmis.pdf/d7b558dc-74ed-4981-0b06-f890ff2973d5/TANE_Miehia_ja_naisihmisia_verkko_valmis.pdf (luettu 19.5.2023).

Finlex. 2023. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609> (luettu 25.1.2023).

Happo, I. 2020. Saavutettavuus opiskelussa. Oppijan oikeus – opettajan taito -hanke. https://www.youtube.com/watch?v=mjyRyMF_65o (katsottu 1.6.2023).

Huuska, Maarit. 2023. SUKUPUOLEN ITSEMÄÄRÄÄMISLAKI JA SUKUPUOLEN KORJAUSHOIDOT – MIKÄ MUUTTUU? SETA, Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskus, pp. esitys 9.5.2023.

Isosomppi, L. 2010. Opettajat ja kouluyhteisöt tasa-arvo-osaajina. Teoksessa Sukupuoli ja tasa-arvo koulussa, M. Suortamo, L. Tainio, E. Ikävalko, T. Palmu ja S. Tani (toim.). Jyväskylä: PS-kustannus.

Jääskeläinen, L., Hautakorpi, J., Onwen-Huma, H., Niittymäki, H., Pirttijärvi, A., Lempinen, M., Kajander, V. 2015. Tasa-arvotyö on taitolaji, Opas sukupuolten tasa-arvon edistämiseen perusopetuksessa. opetushallitus, Oppaat ja käsikirjat 2015:5. Tampere: Juvenes Print. Suomen Yliopistopaino Oy.

Laine, M. Koulu kulttuuri-identiteetin tukijana – Opetussuunnitelman yleiset ja oppiainekohtaiset tavoitteet kulttuurisesti kestävän kasvatuksen näkökulmasta Ainedidaktiikka 3(1) (2019), 21–42. <http://journal.fi/ainedidaktiikka> (luettu 1.6.2023).

Lehtonen, J. 2003. Seksuaalisuus ja sukupuoli koulussa. Näkökulmana heteronormatiivisuus ja ei-heteroseksuaalisten nuorten kertomukset. Julkaisuja /Nuorisotutkimusseura 31. Nuorisotutkimusverkosto 2003. Helsinki: Yliopistopaino.

Opetushallitus, oppilaan ohjaus perusopetuksessa. 2023. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/oppilaanohjaus-perusopetuksessa> (luettu 19.5.2023).

Rauhankasvatusinstituutti. Koulu vailla vertaa-opas. 2023. https://rauhankasvatus.fi/wp-content/uploads/2018/02/yhdenvertaisuus_opas_web.pdf (luettu 19.5.2023).

TAS 89/2023, annettu 21.2.2023. Tasa-arvovaltuutettu, Artikkelissa: Koululla ja opetuksen järjestäjällä on paitsi oikeus myös velvollisuus puuttua häirintään ja syrjivään käytökseen , (luettu 06.03.2023)
<https://tasa-arvo.fi/-/koululla-ja-opetuksen-jarjestajalla-on-paitsi-oikeus-myo-velvollisuus-puuttua-hairintaan-ja-syrjivaan-kaytokseen-tas-89-2023-annettu-21.2.2023->
(luettu 19.5.2023).

TURVALLINEN KOULU ON VAPAA HÄIRINNÄSTÄ, syrjintä.fi 2023
<https://syrjinta.fi/documents/25249352/34268331/Turvallinen+koulu+on+vapaa+h%C3%A4irinn%C3%A4st%C3%A4.pdf/0a7d549b-8567-971a-da1d-bd7dc8fed1/Turvallinen+koulu+on+vapaa+h%C3%A4irinn%C3%A4st%C3%A4.pdf?t=1678868483542>

Uomarinteen koulun kotisivut
<https://www.vantaa.fi/fi/palveluhakemisto/toimipiste/uomarinteen-koulu#tab-accessibility> (luettu 6.2.2023, 3.3.2023, 23.5.2023).

Valtioneuvosto. 2018. Tasa-arvovaltuutetun kertomus eduskunnalle 2018. K22/2019 VP. Tasa-arvojulkaisuja 2018:4.
<https://valtioneuvosto.fi/documents/25249985/34307235/Tasa-arvovaltuutetun+kertomus+eduskunnalle+2018.pdf/35a5bc3b-e791-478c-be96-053d4578db22?t=1552576238474&> (Luettu 19.5.2023).

Vantaan kaupunki, Koulutustilaisuus, teams-yhteys: 25.1.2023., 29.3.2023

Vantaan kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

[https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/vastuullisuus/tasa-arvo-ja-yhdenv
ertaisuus](https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/vastuullisuus/tasa-arvo-ja-yhdenv
ertaisuus) (luettu 25.1.2023, 29.3.2023).

LIITTEET

LIITE 1. OPPILASKYSELY

TASA-ARVO JA HYVINVOINTIKYSELY UOMARINTEEN KOULUN 4.-6. LUOKKALAISILLE; 2023 KEVÄT

A PERUSTIETOJA VASTAAJASTA

SUKUPUOLI	A) POIKA	B) TYTTÖ	C) MUU	D) EN HALUA VASTATA
LUOKKA	A) 4	B) 5	C) 6	

B Viihtyvyys, turvallisuus ja koulun toimintakulttuuri

1. TULETKO MIELELLÄSI KOULUUN?
2. TUNNETKO OLOSI TURVALLISEKSI KOULUSSA?
3. PYSTYTKÖ PUHUMAAN KOULUN AIKUISELLE, JOS SINULLA ON HUOLIA?
4. UOMARINTEEN KOULUSSA SAA OLLA OMA ITSENSÄ JA ILMENTÄÄ SUKUPUOLTAAN HALUAMALLAAN TAVALLA ONPA HÄN TYTTÖ, POIKA TAI MUUNSUKUPUOLINEN.

C Opetus ja ohjaus

1. OPPILAAN SUKUPUOLELLA ON VAIKUTUSTA SIHEN, MITEN OPETTAJA KOHTELEE HÄNTÄ?
2. OPPILAAN SUKUPUOLI VAIKUTTAÄ OPPILAAN NUMEROIDEN ARVIOINTIIN?
3. OPETTAJAT KANNUSTAVAT KAIKKIA TASAVERTAISESTI, RIIPPUMATTA SUKUPUOLESTA?
4. TYTÖT JA POJAT SAAVAT ILMAISTA MIELIPITEITÄÄN TASAVERTAISESTI OPPITUNNEILLA?
5. OPETTAJAT ASETTAVAT ERILAISIA VAATIMUSTASOJA TYTÖILLE JA POJILLE?

D SEKSUAALINEN JA SUKUPUOLEEN PERUSTUVA HÄIRINTÄ KOULUSSA

OLETKO KOKENUT VIIMEISEN VUODEN AIKANA:

1. VARTALOOSI TAI SEKSUAALISUUTESI KOHDISTUVIA IKÄVIÄ HUOMAUTUKSIA TAI NIMITTELYÄ?
2. LOUKKAAVAA JA TÖRKEÄÄ PUHETTA KOULUN KÄYTÄVILLÄ?
3. LOUKKAAVAA PUHETTA, KUVIA, PUHELUITA TAI VIESTEJÄ SOSIAALISESSA MEDIASSA?
4. FYYSISTÄ KOSKETTELUA, LÄHENTELYÄ TAI SEKSUAALISTA AHDISTELUA?

JOS VASTASIT KYLLÄ, NIIN RASTITA

5. PYYSITKÖ TEKIJÄÄ LOPETTAMAAN?
6. KERROITKO ASIASTA JOLLEKIN KOULUN AIKUISELLE?
7. OLIKO HÄIRITSIJÄ JOKU OMAN KOULUN OPPILAS?
8. OLIKO HÄIRITSIJÄ JOKU OMAN KOULUN AIKUINEN?
9. SAITKO APUA ASIAN SELVITTÄMISEKSI?

E SUKUPUOLTEN TASA-ARVO KOULUSSA (RASTITA)

1. OLETKO SAANUT KOULUSSASI RIITTÄVÄSTI TIETOA SUKUPUOLEN TASA-ARVOSTA?
2. ONKO UOMARINTEEN KOULU TASA-ARVOINEN?

JOS EI OLE, NIIN MIKSI EI OLE? (KIRJOITA VIIVALLE)

LIITE 2. HENKILÖSTÖKYSELY

OTSIKKO: MITEN OLET KOKENUT OMAN SUKUPUOLESI MERKITYKSEN UOMARINTEEN KOULUSSA?

SUKUPUOLELLA EI OLE OLLUT VAIKUTUSTA TYÖSSÄ/URALLA ETENEMISESSÄ.

ESIHENKILÖNI KOHTELEE MIEHIÄ JA NAISIA TASA-ARVOISESTI.

UOMARINTEEN KOULUSSA KAIKKI KOHTELEVAT TOISIAAN TASAVERTAISESTI.

NAISTEN JA MIESTEN TASA-ARVO TOTEUTUU TYÖPAIKALLANI HYVIN.

NAISTEN JA MIESTEN PALKKAUS ON OIKEUDENMUKAISTA.

NAISIIN JA MIEHIIN KOHDISTUU ERILAISIA ODOTUKSIA.

OTSIKKO: ONKO JOKU NYKYISESSÄ TYÖPAIKASSASI....

ESITTÄNYT VARTALOOSI TAI SEKSUAALISUUTESI KOHDISTUVIA IKÄVIÄ HUOMAUTUKSIA.

LÄHETTÄNYT SINULLE EPÄASIALLISTA POSTIA, SÄHKÖPOSTIA TAI SOITELLUT PUHELIMELLA AHDISTAVALLA TAVALLA

PUHUNUT KAKSIMIELISYYKSIÄ TAI HÄRSKIYKSIÄ, JOTKA KOET LOUKKAAVIKSI.

TEHNYT MUUTA MINKÄ KOET SUKUPUOLISEKSI HÄIRINNÄKSI TAI AHDISTELUKSI

OTSIKKO: TASA-ARVO

NAISIA ARVOSTETAAN TYÖNTEKIJÖINÄ MIEHIÄ ENEMMÄN.

NAISIA JA MIEHIÄ ARVOSTETAAN YHTÄ LAILLA.

MIEHIÄ ARVOSTETAAN TYÖNTEKIJÖINÄ NAISIA ENEMMÄN.

OTSIKKO: MITÄ TASA-ARVON OSA-ALUEITA TULISI TYÖPAIKALLASI MIELESTÄSI KEHITTÄÄ?

IKÄTASA-ARVO

HENKILÖSTÖRYHMIEN VÄLINEN TASA-ARVO

SUKUPUOLTEN TASA-ARVO

ETNINEN TASA-ARVO

EHDOTUKSENI TASA-ARVON EDISTÄMISEKSI TAI MUUTA KOMMENTOITAVAA?

LIITE 3. PIIRUSTUSKILPAILU

Uomarinteen koulun piirustuskilpailu viikolla 17.:
tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman KANSILEHTI
(kaikki luokka-asteet).

- Koulussamme kirjoitetaan tänä keväänä uusi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelma koskee kaikkia koulun oppilaita ja henkilökuntaa
(tässä kohdin voi kertoa ikätason mukaisesti, mikä suunnitelma on ja mitä varten sellainen tehdään. Esimerkiksi ketään ei kiusata ja kaikkia oppilaita sekä henkilökuntaa kohdellaan tasa-arvoisesti).
- kilpailu toimii oppilaiden osallistamisen- ja vaikuttamisen välineenä
- **Pohjustuksena** voi käyttää myös 1970-luvulta olevaa “Uomis-laivaa”

Laiva seilaa kohti tulevia vuosia, (Vantaan vaakuna laineilla), Uomis-lippu liehuu, ihmiset (oppilaat ja henkilökunta) vilkuttavat ja pitävät toisiaan kädestä kiinni, kaikki hymyilevät ja tunnelma on iloinen.

Ideana on piirtää ja tehdä näkyväksi se, millainen “Uomis” on tänä päivänä: monikulttuurinen, yhdenvertainen ja kaikenlaiset ihmiset hyväksyvä koulu.

Piirustuksessa voi käyttää "Uomis-laivan" ominaisuuksien lisäksi esimerkiksi emoji-tunnuksia 😍😁👉, myös sateenkaaren värit voi/saa näkyä 🏳️🌈.

Piirustus on aiheeltaan vapaavalintainen. Välineinä: tussit, puuvärit tai vesivärit, koko A4. Työ on joko yksilö- tai parityö (2 oppilasta/työ). Tekijöiden nimi/nimet lyijykynällä kirjoitetaan kääntöpuolelle.

- Luokassa pidetään "taidenäyttely": kuvat laitetaan seinälle ja oppilaat äänestävät parhaan työn jatkoon (1 ääni/oppilas). Äänestys pidetään suljettuna lippuäänestyksenä esimerkiksi post-it-lapuilla.
- Kunkin luokkatason opettajat valitsevat parhaan vaihtoehdon jatkoon, poikkeuksena mukaan otetaan 1 työ pop-opetuksesta ja 1 työ valmistavalta luokalta (positiivinen segrekaatio).
- Luokka-asteilta valitut työt voi tuoda henkilöstötilassa olevaan lokeroon: Taru Lauren-Kotiranta (sijaitsee henkilöstötilan pitkällä seinällä).
- Oppilaskunnan jäsenet (jäsen ja varajäsen) äänestävät piirustuksista parhaan. Äänestys tapahtuu siten, että tekijöiden nimiä ei näytetä tai ole näkyvillä.
- Ei myöskään luokka-astetta. Äänestys pidetään toukokuussa erikseen ilmoitettuna päivänä. Mikäli oppilaskunnan molemmat jäsenet eivät ole paikalla, luokasta valitaan 2 muuta oppilasta äänestämään.
- Palkinto: voittajatyön tehnyt/tehneet saa pienen "herkkupalkinnon", ja lisäksi kunkin luokka-asteen valittu työ pienen lohdutuspalkinnon.

Terveisin tasa-arvo- ja hyvinvointiryhmäläiset

Voittajakuva: kansilehti.

Piirtänyt Laksami Chueamsuk 4A-luokalta

LIITE 4.

Sukupuolen moninaisuuteen perustuvan syrjinnän ennaltaehkäisy.

Häirintä ei ole koskaan sen kohteeksi joutuneen syytä. Koulu on paikka, jossa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat lapset ja nuoret kohtaavat eniten häirintää (Alanko 2012). Häirinnästä on kyse silloin, kun teoilla luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri (OPH).

Välitön interventio: puutu kaikenlaiseen häirintään välittömästi

- Puhuttele tekijä/tekijät heti. Mikäli tämä ei ole ajankäytöllisesti mahdollista, niin kerro milloin asiaan palataan. Asiaan tulisi palata mahdollisimman pian, mieluummin vielä saman päivän aikana. Viesti Wilmaan, mikäli oppilas/oppilaat jäävät koulun jälkeen keskusteluun.
- Wilma-viesti tai puhelinsoitto huoltajalle kaikista tapauksista, oli kyse minkälaisesta häirinnästä hyvänsä
- Häirinnän kohde, uhri, ohjataan oppilashuollon piiriin ja tarvittaessa rikosilmoituksen tekemiseen.
- Muista sensitiivisyys niin uhrin kuin tekijän/tekijöiden kohdalla
- Vastuuhenkilöt: kaikki koulun aikuiset
- Häirintäkokemuksia ja raportoituja ongelmia on myös seurattava

Uomarinteen koulussa noudatetaan turvallisen tilan periaatetta. Koulu syyllystyy tasa-arvolaissa kiellettyyn syrjintään, mikäli se ei ryhdy käytettävissä oleviin toimiin estääkseen häirinnän jatkumisen.

Sukupuolitietoisessa koulussa vallitsee toimintakulttuuri, jossa häirinnän sivustaseuraajia ei ole, vaan jokainen oppilas osaa ja uskaltaa puuttua koulussa esiintyvään häirintään ja pitää häirityn puolta (OPH).

LIITE 5. SUKUPUOLINEUTRAALI WC-KYLTTI

